

Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat
Alpolgármestere

Előterjesztés
a Képviselő-testület részére
Kerékpárút-fejlesztésről – kerékpárosbarát útvonal kialakításáról

I. Tartalmi összefoglaló

Önkormányzatunk különösen nagy figyelmet fordít kerületünk fokozottabb kerékpárosbaráttá tételére, a kerékpáros kultúra és infrastruktúra fejlesztésére.

A közlekedési tárca idén hirdette meg ötödik alkalommal a „Kerékpárosbarát Település” pályázatot, amely az önkormányzatok e téren alkalmazott példamutató intézkedéseit és kezdeményezéseit díjazta.

A kerékpáros-forgalom részarányának növelése az Európai Unió legtöbb országában, így Magyarországon is kormányzati célkitűzés. Ennek eredményeként a tagállamok egy részében a kerékpározás már ma is jelentős mértékben hozzájárul a környezetbarát, fenntartható közlekedéshez. A kerékpározás a városi közlekedésben az egyik legalacsonyabb helyigénnyel rendelkezik, a rövid távon a leggyorsabb, mert nem kell számolni a közlekedési dugókkal és a parkolóhely keresésre fordított idővel. A kormányzat mindezek alapján bátorítja a települések kezdeményezéseit a kerékpárosbarát környezet és infrastruktúra kialakítására. A Kerékpáros Magyarország Program rögzíti, hogy a kerékpározás fejlesztésének egyik legfontosabb alapegysége a település, így a fejlesztési támogatások döntően erre a közigazgatási szintre érkeznek.

A támogatások településenként eltérő közegben fejtik ki hatásukat, mert a kerékpáros közlekedés aránya a különböző településeken az infrastruktúrától, a kerékpározás támogatottságától és a lakosság társadalmi hagyományaitól függően jelentős mértékben eltéréseket mutat. A különböző méretű és helyzetű településeken egyaránt meg kell teremteni a kerékpárosbarát környezetet, az egyenlő esélyeket. A közlekedési tárca célja, hogy a pozitív kerékpárosbarát települési példákat, megoldásokat felkutassa és tapasztalataikat feldolgozza, illetve mintaként átadja, továbbá, hogy a rendszerszerű fejlesztéseket jutalmazza.

A kerékpárosbarát környezet a gyakorlatban többek között, a következőket jelenti:

- a kerékpározás integráns része a település fejlesztési koncepcióinak és területrendezési terveinek, fejlesztési – üzemeltetési rendszereinek
- kerékpáros úthálózat (kerékpársávok, kerékpárutak, kerékpárosbarát közutak) megléte
- kerékpárparkolók, -tárolók megfelelő rendszere
- a település által fenntartott intézményekben, a településen szervezett eseményeken a kerékpározás oktatása, népszerűsítése folyik
- a településen támogatott és intenzív kerékpáros közösségi élet folyik
- a kerékpáros civil szervezetek bevonásra kerülnek az őket érintő döntésekbe

- a pályázó település együttműködik más önkormányzatokkal is, illetve nemzetközi kezdeményezések részese kerékpáros fejlesztések kapcsán
- a település különös figyelmet szentel a kerékpáros turizmus szakszerű fejlesztésére
- a város vezetése élen jár és példát mutat a kerékpáros közlekedésben

Meglévő közlekedési hálózat kerékpárosbarát fejlesztésének lépései, sorrendben:

1. forgalomcsillapítás
2. sebességcsökkentés
3. konfliktuspontok kezelése, forgalomszervezés
4. útpálya újrafelosztása
5. önálló kerékpárút építése
6. gyalog- és kerékpárút építése

Kerületünkben a kerékpáros úthálózat folyamatosan fejlődik a pénzügyi lehetőségektől függően, építési engedélyes tervekkel rendelkeznek a következő - a már meglévő hálózati elemeket összekötő - szakaszok:

Ónodi u. - Előd u. - Bebek u. (Albertirsai út - Harmat u. között)
 Kőér utca (Gyömrői út - Óhegy u., Óhegy park között)
 Barabás u. (Kőbányai út - Kőér u. között)

Ezen fejlesztések megvalósulása jelentősen növelné a meglévő hálózat funkcionalitását, használhatóságát.

A hálózatfejlesztés következő tervezési lépése az Óhegy park - Kerepesi út észak-déli irányú kerékpárosbarát útvonal fokozatos kialakítása, amely keresztezi, illetve beköti Kőbánya kerékpárút-hálózatába a koncepció kialakítás alatt álló több kerületet összekötő Rákos-patak menti kerékpáros túraútvonalát is a Rákos-patak, Váltó utca térségében.

Elképzeléseink szerint a fokozatosan, szerény pénzügyi fedezetet feltételezve épülhetne ki az észak-déli irányú kerékpárosbarát útvonal - szem előtt tartva azt, hogy kerékpárral mindenütt szabad közlekedni, ahol azt a KRESZ nem tiltja.

A tervezett nyomvonal a következő: *(a helyszínrajzot és a fényképeket a 2. melléklet tartalmazza)*

Déli csatlakozási pont a meglévő hálózathoz az Óhegy park Dér utcai oldala a Téglavető utcánál, melyen a Sörgyár utcáig halad a nyomvonal. A Sörgyár utcán a Kocka utcáig halad a nyomvonal, itt csatlakozik be a Harmat utcától az Újhegyi lakótelep irányából a Bodza utcán, Sörgyár utcán át érkező ág.

A Kocka utcán halad a nyomvonal keresztezve a Maglódi utat az Olaj utcán keresztül az Algyógyi útig. A Maglódi út gépjárműforgalma és azt keresztező gyalogos- és kerékpárosforgalom indokoltá teszi a jelzőlámpás átkelőhely kialakítását a jövőben.

Alternatív megoldás lehet az Algyógyi út eléréséhez az Olaj utcától a Maglódi út szerviz útja is.

Az Algyógyi úton végighaladva éri el a nyomvonal a Jászberényi utat, és keresztezi azt. Az Algyógyi út burkolata több helyen javításra szorul. A Jászberényi úti átkelőhelyet is jelzőlámpássá kell átalakítani a gépjárműforgalom miatt a jövőben.

A Jászberényi úti átkelőhelyet a Tárna utcával összekötő járdaszakasz burkolata rossz állapotú, azt át kell építeni (1. kép). A Tárna utca bazalt kockaköves burkolata vezet rá a Tárna utcai gyalogos vasúti hídra, melyre a fel- és lehajtást korlátok nehezítik (2., 3., 4. és 5. kép). A hídsatlakozások burkolata javításra szorul. A hídról bazalt kockaköves szakasz vezet le, melynek helyenkénti javítása szükséges (6. kép), ezt a „MÁV-telepen” is átvezető földút követi, melyet szilárd burkolatúra kellene átépíteni (7., 8. és 9. kép). A végleges kialakítást a területre vonatkozó 8/2008. (III. 21.) Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzati rendelet (TRT/X/106 sz. KSZT) előírásai szerint kell megtervezni, megoldást jelenthet a Keresztúri úton kerékpáros út vagy sáv létesítése (10. kép) a Kabai utcáig összeköttetést teremtve a meglévő kerékpárúttal.

A Keresztúri utat a Rákosvölgyi utcánál lévő gyalogos-átkelőhelynél keresztezi az útvonal. Az átkelőhely a későbbiekben kerékpáros nyomsávval bővítendő.

Innen a forgalomcsillapított zónában lévő Rákosvölgyi utcán, a Rákosvölgyi közön, és a Váltó utcán át érhető el a Rákos-patak gyalogos hídja (12. kép). A Váltó utca Rákos-patak felőli rövid szakasza földburkolatú, melyet szilárd burkolatúvá kell átépíteni a közeljövőben (11. kép).

A további útvonal a forgalomcsillapított Királydomb utcáin vezethet a Kerepesi útig, a legrövidebb útvonal a XVI. kerület elérésére a Váltó utca, Dömsödi utca, alternatív megoldás lehet a Pilisi utca használata.

A javasolt kerékpárútvonalról tematikus térképkivonat is készült az útvonal közelében található látnivalók feltüntetésével (2. melléklet). Ezek lehetnek védett építészeti értékek (műemlékek, fővárosi, illetve kerületi védettségű épületek), természeti értékek vagy egyéb helytörténeti érdekességek. A térkép mellett található felsorolás minden látnivalóról egy-egy fotót és rövid leírást tartalmaz.

II. Döntési javaslat

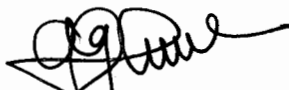
Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete meghozza az előterjesztés 1. mellékletében foglalt határozatot.

Budapest, 2012. április 5.

Radványi Gábor

Törvényességi szempontból ellenjegyzem:

Dr. Szabó Krisztián
jegyző

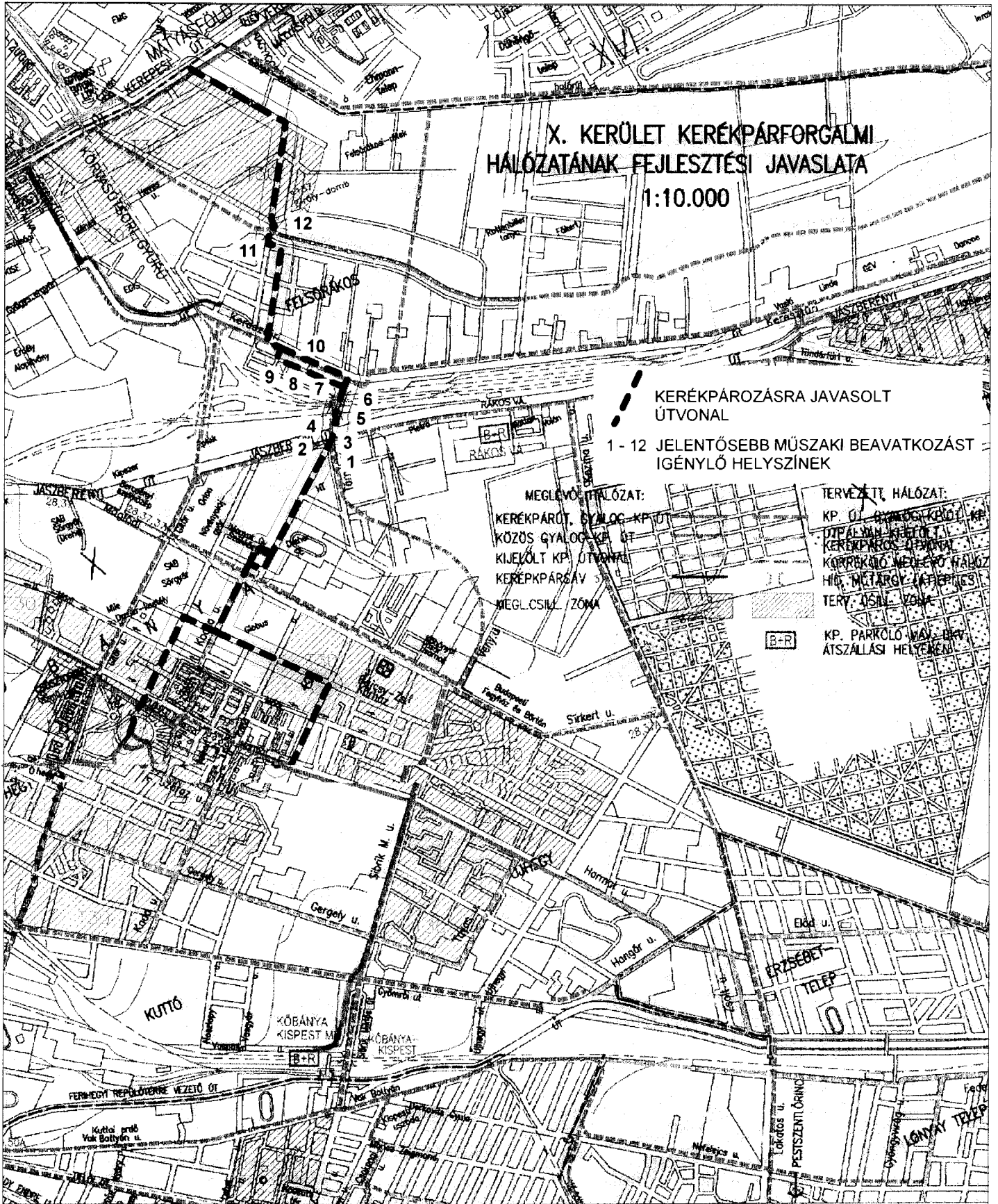
**Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2012. (... ..) határozata**

Kerékpárút-fejlesztésről – kerékpárosbarát útvonal kialakításáról

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete kijelöli az Óhegy park - Kerepesi út közötti kerékpáros nyomvonalat, és felkéri a polgármestert a szükséges műszaki intézkedések megtételére.

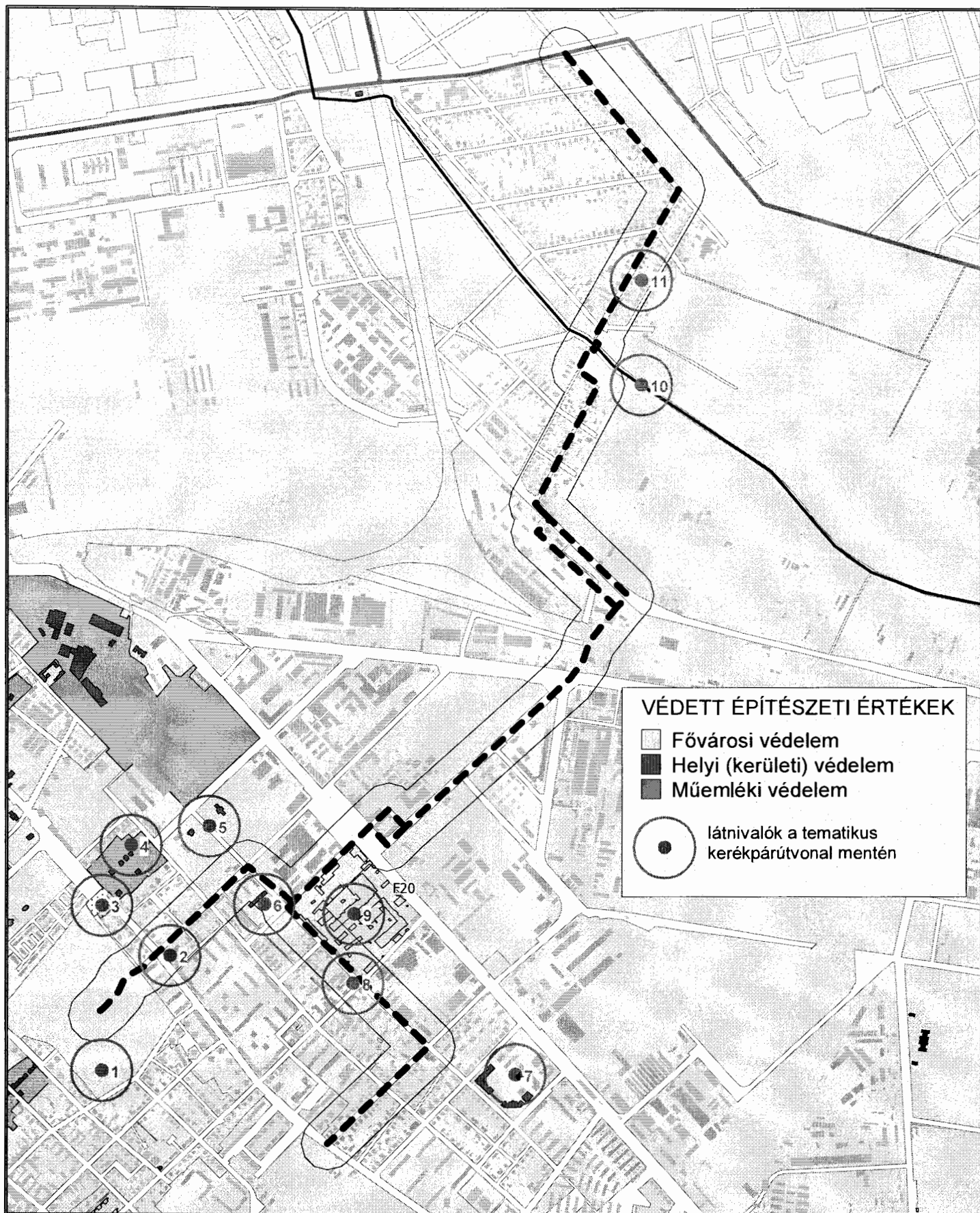
Határidő: 2012. november 30.
Feladatkörében érintett: a kerületfejlesztési és külkapcsolati szakterületért felelős alpolgármester
Főépítészeti és fejlesztési Iroda

KERÉKPÁROZÁSRA JAVASOLT ÖSSZEKÖTŐ ÚTVONAL A KEREPEESI ÚT ÉS AZ ÓHEGY PARK KÖZÖTT

TEMATIKUS KERÉKPÁRÚTVONAL A KEREPESI ÚT ÉS AZ ÓHEGY PARK KÖZÖTT

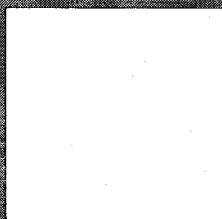

LÁTNIVALÓK A TEMATIKUS KERÉKPÁRÚTVONAL MENTÉN

1. Óhegy park: szőlőművelő Kőbánya

Az Óhegy és Újhegy vonalában húzódó tájon egykoron virágzó szőlőkultúra húzódott. A talaj kiváló adottsága, a déli fekvés, és a fővároshoz való közelsége vonzotta tehetősebb pesti polgárságot nemcsak a szőlőművelésre, hanem kirándulásokkal egybekötött mulatozásra is. Egykori térképeken szereplő megnevezése is erre utaló: „Grosser Pesther Steinbrucher Weingarten”. Óhegyen 117 hold, Újhegy és környékén 843 hold területet művelve meg, s az akkori Pest legjobb asztali borait sikerült így előállítani. Úgy tartották, hogy ezek a borok nem tűrték meg a társítást, mert a bor elvesztette jellegzetes zamatát a keverés során.

2. Figura ház (Harmat u. 68.)

Marchenke Vilmos villája, nem messze a Csősztoronytól. Háza ma már csendesen egy zöld lombzat mögött rejtőzik. Az idő és a divatok leszedték róla a szecessziós épületelemeket, kertje megrövidült, szobrok már nincsenek benne. De mégis valami emlékeztet a valahai szobrász- és keramikusmester lakhelyére. A megmaradt eklektikus déli homlokzaton talán cégér vagy reklám gyanánt felrakott puttók, klasszicista szépségek, kartusok között, Marchenke mester tekint lakhelyére a szeretett városrészre. Egyedi munkái közül többek között az Operaház homlokzatán lévő szobrok mintázták, valamint a kőbányai Szent László templom oltárdíszzeit, a neoreneszánsz szószerk szoboralakjait, valamint a különleges majolika keresztelőmedencét is ő formázta. Társadalmi szerepe sem jelentéktelen. Házában magán tekepályát tartott fenn közcélra. S az egyik legkedvesebb kőbányai szóbeszéd, hogy óriási udvarában vasárnaponként, szinte valamennyi kőbányai kölyök a vendége volt habos kakaóra, kalácsra, és póni-fogatozásra, a kertben álló szobrok között. 73 éves korában hunyt el.

3. Csősztorony

Műemléki védettséget élvez, Kőbánya címerében is szereplő óratorony épület.

Épült: 1843-44-ben, építész: Brein Ferenc

Az Óhegyi domb tetején szoborszerű, a kőbányai szőlőkultúra emlékét őrző kisméretű, romantikus épület, külső csigalépcsővel megközelíthető toronyépítménnyel, pártázatos mellvédű kilátó terasszal és kis egyablakos házzal összeépítve. A hazai romantikus építészet egyik legkorábbi és legkülönlegesebb alkotása. A csősztoronyt a kőbányai szőlők megkárosítását megakadályozandó építtette Pest város magisztrátusa a kőbányai szőlőtulajdonosok kérésére.

4. Gitár utca kerületi védettségű épületegyüttese

Épült: 1906-1920 építész: Sorg Antal

A terület Kőbánya egyetlen olyan egyszerre parcellázott utcaszakasza, ahol közel azonos időben épültek szabadonálló villaépületek. Az utcában fővárosi védettséget élvező platánsor található. Az egykori kőbányai tehető családok villasorán áll Brodesser János kőbányai bankár saját villája is (Gitár u. 13.)

5. Kőbányai Polgári Serfőző Rt. igazgatói villa (Sörgyár u. 16.)

Építész: Vidor Emil (átépítés), épült: 1890, átépítés: 1922-24

A Kőbányai Polgári Serfőző Rt. vezérigazgatójának, majd műszaki igazgatójának (Tószeghy Freund Vilmos, majd fia Emil) egykori villája. A hatalmas, ives, historizáló utcai kapuzat nagyszabású belső épületre utal.

LÁTNIVALÓK A TEMATIKUS KERÉKPÁRÚTVONAL MENTÉN

6. Munkáslakóház az 1920-as évekből (Sörgyár u. 35.)

Épült: 1924, tervező: Obrist Vilmos
Építető: Liebig Budapesti Textilművek Rt.
A korszakra jellemző, gyári környezetbe épített munkáslakóház. Kétemeletes, nyerstégla homlokzatú, kontyolt magastetős épület, zsalutáblás téglaszemöldökű ablakokkal, hangsúlyos bejáratokkal.

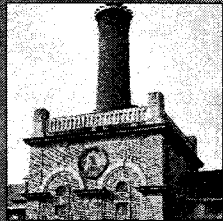
7. Fővárosi Bajcsy Zsilinszky Kórház (Maglódi út 89-91.)

Kerületi szintű védettséget élvező épület.
Épült: 1929-31, építész: Szabolcs Ferenc, Rimanóczy Gyula
Szeretothonként épült, klasszicizáló, de modern stílusban. Téglarchitektúrájú, a déli homlokzaton aranyozott Mária szobor áll.

8. Szőlőfürtös feszület

A Kada utca és a Sörgyár utca sarkán található feszület igazi ritkaság. Az 1773-as évszámú feszület jellegzetessége, hogy Krisztus tenyerében kőből faragott szőlőfürtök vannak. A kőbányai szőlők első intenzív művelőit Bajorországból telepítették be, valószínűleg ők hozták hazánkba a Rajna vidékén gyakori feszületábrázolást.

9. Globus Konvervgyár (Maglódi út 47-49.)

Fővárosi szintű védettséget élvező épületegyüttes.
Épült: 1913, építész: Gaál Bertalan
Kivételes szépségű, egységes tégl architektúrájú, szinte teljesen eredeti állapotában megmaradt különleges ipari épületegyüttes. Az egykori Serfőző Rt. épületeinek homlokzatán két boltív között Mátyás király profilját ábrázoló koralakú, színes üvegmozaikból készített, aranyfüst befuttatásos kép látható a Mátyás sör védjegyeként.

10. Rákos-patak

A patak a régen benne élő rákokról kapta a nevét, amelyek középkori leírások szerint a patak forrásánál éltek. Régebben több vízimalmot is hajtottak erejével, ennek első írásos említése egy XIV. századi oklevélben van. A XVIII. században a Pest határában lévő mocsarakat lecsapolták, és a patakot szabályozták.

11. Királydomb

Itt tartották 1286-ban az első országgyűlést, majd 1540-ben Buda török kézre kerülése után az utolsót. Valószínűleg e helyen állt az országgyűlésre érkező uralkodó sátra. 1308-ban itt választották meg Károly Róbertet Magyarország királyának. 1445-ben Hunyadi Jánost itt választották kormányzóvá, és 1458-ban innen indultak el a köznemesek, hogy a Duna jegén Hunyadi Mátyást királlyá koronázzák.